

OB TEDNU OTROKA

»Če bi bil župan...«

Ob tednu otroka so se na osnovni šoli Milana Šuštaršiča zbrali predstavniki vseh bežigradskih pionirskih odredov na pogovoru s predsednikom bežigradske občinske skupščine, Vladom Benznikom, in z nekaterimi ostalimi predstavniki občinskega družbenopolitičnega življenja. Učenci so dokazali, da se pošteno zanimajo za življenje v občini, in da so z vsem, kar se dogaja v njihovem okolju, tako na tekočem, da bi nesli v koš marsikoga izmed staršev.

Pionirji so o svojem delu, težavah in načrtih spregovorili tudi za časopis. **TINA ANDLOVIČ**, 6. razred osnovne šole Dr. Vita Kraigherja: »Današnji sestanek mi je bil zelo všeč, ker smo pionirji lahko spregovorili kot občani Bežigrada. Mene na primer zelo moti, da naša šola tako razpada in da ni denarja za njeno obnovo. Vsako leto ostane en razred brez učilnice, v razredih pa nas je od 30 do 35 učencev. Čeprav so te številke same dovolj zgovorne, sem morala nanje opozoriti tudi na današnjem pogovoru. V pionirskem odredu opravljam dolžnost kronistke in pišem zapisnike, zato se s tovrstnimi težavami večinoma srečujem. Čeprav sem v prostem času precej zasedena, saj obiskujem glasbeno šolo, balet, zanimata pa me tudi fotografiranje in astronomija, tudi sama najbolj vem, da nam otrokom manjka predvsem igrišč, trave in čistega zraka.«

GORAZD ČERNE, 5. razred OŠ Milana Šuštaršiča: »Mene pa najbolj moti, da so naše reke tako onesnažene, še posebej Ljubljanica in Sava. To je sramota za Ljubljano in vso Slovenijo. Če bi bil jaz župan, bi takoj sklical sestanek vseh ljudi, ki živijo ob teh rekah. Na sestanku bi sprejeli program, potem pa takoj začeli čistiti obrežja voda. Takoj bi prepovedal tudi iztekanje fekalij in ostale umazanije v vodo. Ko bom velik, bom ali inženir strojništva ali elektrotehnik ali pilot.«

MARJETA TRONTELJ, 7. razred OŠ Franca Ravbarja-Viteza, Dol pri Ljubljani: »Kot predsednica pionirskega odreda na šoli se največ ukvarjam z našimi pionirskimi problemi. Na letošnji pionirski konferenci smo sklenili, da bomo v tem šolskem letu posvetili največ pripravam za sprejem v mladinsko in pionirsko organizacijo. Današnji pogovor mi je nudil veliko koristnih napotkov za delo vnaprej, saj sem slišala, s čim se ukvarjajo mladi po drugih šolah. Najbolj me je zanimalo, kako doživlja sestanke predsednik skupščine občine. Sama sem namreč precej živčna, kadar moram voditi sestanek, in si zelo oddahnem, ko ga je konec.«

VESNA VUKOVIČ in **MATEJ KURENT**, 7. razred OŠ Maksa Pečarja Črnuče: »Naju pa najbolj zanima, kako bo Bežigrad spremenil turistično nežo v nagelj, in kaj lahko pionirji storimo, da bi se to čimprej zgodilo. Za Bežigradom bi morali imeti več športnih igrišč in kulturnih dvoran. Če bi želeli, da bi se tudi v Ljubljani ustavljali turisti, bi morali imeti več hotelov in prodajaln z značilnimi slovenskimi in ljubljanskimi ali celo bežigradskimi spominki. Tudi ljudje bi bili lahko do turistov bolj prijazni. Turistu bi pokazala Tivoli, Valvazorjev spomenik, Cankarjev dom in grad. Za Bežigradom pa mi ne bi imela kaj pokazati.«

TINA ANDLOVIČ

GORAZD ČERNE

MARJETA TRONTELJ

VESNA VUKOVIČ

MATEJ KURENT

V. P.

Bibliobus tudi v Tomačevo

Knjižnica Bežigrad, ki ima na matičnih policah svojih enot v Savskem naselju, na Bratovževi ploščadi, na Črnučah in v BS 3, 61.000 knjig je še vedno v hudi prostorski stiski.

»Letna izposoja knjig je zelo visoka. Skozi naše enote gre letno 8.500 rednih bralcev, ki si izposodijo prek 200.000 knjižnih zvezkov. Obenem posredujemo številne informacije o knjigah in splošno o tem in onem, kar nas zelo obremenjuje. Premalo nas je zaposlenih, prostorska stiska pa zavira ali onemogoča naše načrte, da bi knjiga bila čim bolj dostopna bralcu,« pravi Alenka Zupan, vodja knjižnice.

Bežigrad se po številu prebivalcev hitro razrašča in knjižnica ne more več slediti temu razvoju. V matični knjižnici še vedno niso uspeli urediti glasbenega oddelka, vendar se takih načrtov, ki temelje na potrebah bralcev, ne odrekajo. Na Črnučah je enota praktično že urejena. Na Bra-

toževski ploščadi je potrebno podvojiti prostore, v BS 3 pa urediti novo enoto...

»Materialna osnova stalnega izobraževanja je knjiga. Družbeno vredna knjiga mora stalno krožiti med ljudmi, kar jih spodbuja k ustvarjalnosti. Knjižnica mora obiskovalcem posredovati še druge sodobne medije: gramofonske plošče, kasete. Pester fond glasbenih del privablja mlade in stare v glasbene oddelke v katerih oblikujejo svoj okus in dojemanje glasbe,« je poudarila Alenka Zupan.

In še ena novost: od septembra, tako kot v Beričevo, Šentjakob in Dol, redno prihaja bibliobus tudi v Tomačevo. S tem so dobro in zanimivo knjigo približali tudi bralcem v tem bolj oddaljenem delu Bežigrada. **IVAN SUČUR**

Ex tempore Rašica 85

V črnuški galeriji Ceneta Štuparja se začne ciklus razstav slik, ki so nastale na letošnjem srečanju mladih likovnikov na Rašici. Letošnja prireditev ex-tempore Rašica 85 je bila v petek, 20. septembra na Rašici in okolici. S to likovno manifestacijo smo se

spomnili 19. septembra 1941, ko so okupatorji do tal požgali Rašico, ustanovitev in delovanje Rašičke čete in štiridesetletnice osvoboditve. Lepo vreme je pripomoglo, da se je okrog stopenjastih udeležencev, pionirjev in mladincev, dobro počutilo na Rašici in naslikalo lepe slike, se seznanilo kolikor je bilo mogoče, in ponovno slišalo za medvojnne dogodke na Rašici in njeni okolici. Na letošnji prireditvi so sodelovali pionirji in mladinci iz domžalske, kamniške in ljubljanskih občin, po trije gostje pa so prišli iz prijateljskih občin Center Sarajevo, Karpoš iz Skopja in Palilule iz Beograda. Dogovorili smo se, da bomo izbor slik z rastav poslali naprej, tako da bodo tudi v prijateljskih občinah spoznali del naše narodnoosvobodilne tradicije. Prav razstava, na kateri razstavljajo učenci bežigradskih osnovnih šol, ljubljanskih srednjih šol in prijatelji iz Beograda, Sarajeva in Skopja, je na ogled do 30. oktobra. Svečana podelitev priznanj za mlade udeležence te tradicionalne likovne manifestacije je bila v ponedeljek, 28. oktobra.

M. P.

PRVIČ V SLOVENIJI

Pomoč in nega na domu

Po svetu in pri nas že nekaj desetletij ugotavljamo, da se zaradi boljših bivalnih in delovnih razmer daljša tudi življenjska doba ljudi. Vedno več je starejših, ki živijo sami ali pa z drugo starejšo osebo v samostojnem gospodinjstvu. Sodobne družine, ki jih tvorijo predvsem stari in otroci, stari starši pa le redko, v sili razmer in stanovanjski stiski, so pripeljale pred novo težavo. Starejši občani morajo letom navkljub sami skrbeti za svoja gospodinjstva — od drobnih dnevnih nakupov do vsakoletnega tekanja za kurjavo. Čeprav neradi, se zato mnogi odločijo za odhod v dom upokoencev, da se razbremenijo vsakodnevnih opravkov. Nekje globoko v srcu pa bi si še vedno želeli živeti v nekdajnjem domačem okolju. Zato se moramo temu primerno tudi organizirati. To je bila vodilna misel nedavnega posveta o pomoči in negi na domu, kot pomembnem vidiku družbene skrbi za položaj in življenje starejših občanov, ki ga je konec oktobra organizirala občinska konferenca socialistične zveze.

Socialistična zveza v občini poveča vprašanjem družbenega položaja starejših občanov stalno skrb. Leta 1982 je bila tem problemom posvečena seja konference in takrat sprejeti program se na večini področij že uresničuje. Na podobnem posvetu pred enim letom pa so temeljito pregledali delovna nje tako strokovnih institucij kot organizacij, ki imajo v svojem programu tudi družbeno skrb za starejše. Teh pa ni malo. Poleg bežigradskega Doma starejših občanov, Centra za socialno delo in organizirane zdravstvene službe, je tu še vrsta družbenopolitičnih organizacij in društev — Zveza združenih borcev NOV, Zveza sindikatov, Zveza socialistične mladine, društva upokoencev, organizacije Rdečega križa, Zveza prijateljev mladine, komisije za zdravstveno in socialno varstvo v krajevnih skupnostih ter nenazadnje vsi sicer neprešteti in neorganizirani sosedje, mladinci in pionirji, ki so poleg sorodnikov pripravljene prisločiti na pomoč.

Kljub temu pa je nege in gospodinjstvske pomoči na domovih starejših ljudi še premalo. Zato so pod okriljem socialistične zveze vsi omenjeni dejavniki strnili moči ter

Starejši Bežigradjani

Po statističnih podatkih je bilo lani za Bežigradom 61.211 prebivalcev, med njimi 5073 starejših nad 64 let (1846 moških in 3227 žensk). V vzorcu 700 starejših občanov, ki jih je zajela Višja šola za socialne delavce v lanski raziskavi Družbeni položaj starejših občanov Ljubljane, razberemo, da je med starejšimi 73 odstotkov delovnih upokoencev in le 16 odstotkov gospodinj. Več kot polovica jih živi z zakoncem, ki je v glavnem tudi upokojen in sposoben za vsa opravila v gospodinjstvu. Več kot tri četrtine občanov ima še žive otroke in več kot polovica jih še živi skupaj z otroki. Dve tretjini vseh starejših občanov se videva z otroki vsak dan ali večkrat na teden. Dve tretjini starejših občanov živi v strnjem mestnem območju, ostali pa v obmestnih naseljih v individualnih hišah. Bežigradjani po teh podatkih odstopajo od povprečja po dobri opremljenosti z različnimi gospodinjstvi aparati. Skoraj polovica anketiranih ima centralno ogrevanje in le 8 odstotkov jih ni zadovoljnih s svojimi stanovanjskimi razmerami.

Podatki o zdravstvenem stanju pa presenečajo, saj niso v skladu z življenjskimi pogoji anketirancev. 44 odstotkov Bežigradjanov je namreč izjavilo, da so bolni (v Ljubljani 32 odstotkov). Največ jih ima srčna obolenja, boleznii krvnega pritiska, čutil in živcev. Vsa vsakdanja opravila še opravlja 41 odstotkov občanov, desetina pa jih ne more več opravljati. Skoraj polovica bi potrebovala pomoč pri pospravljanju, kuhanju, ogrevanju, nakupovanju. Približno petina je izjavila, da pomoči ne potrebuje, ker jim pomagajo zakonci in svoji. Kar 88 odstotkov Bežigradjanov pa izjavlja, da so v prostem času še aktivni. To je najvišji delež v Ljubljani.

V. P.

se odločili, da bo decembra začela teči nova oblika skrbi za starejše Bežigradjane in za vse, ki bodo takšno pomoč potrebovali — nega in pomoč na domu. Predvidoma jo bo organiziral bežigradski Dom starejših občanov, zaenkrat zgolj za starejšo populacijo Bežigrada (nad 60 let) in za bolezensko ogroženo prebivalstvo.

Po telefonu boste že decembra lahko sporočili v dom starejših občanov, da potrebujete pomoč v gospodinjstvu, ali pri negi bolnika. Dogovorili se boste za datum in čas obiska. Dve negovalki doma se bosta potem odpravili k vam na obisk in opravili potrebno. Seveda bo treba takšno uslugo tudi plačati. Za plačilo bodo še izdelane in dogovorjena posebna merila, ki bodo upoštevala tudi gmočno stanje upokoencev in ostalih naročnikov. Pomoč na domu bodo lahko naročile tudi socialne delavke po krajevnih skupnostih.

To je le groba zasnova bodoče pomoči in nege na domu, kot so jo predstavili na posvetu, in ki bo pr-

va te vrste v Sloveniji. Nekaj podobnega so že organizirali v Zagrebu, kjer to delo, kot smo izvedeli od strokovnjakov, dobro teče. Za primerjavo: V Zagrebu mora odsteti naročnik za vse vrste opravil, tudi za denimo družbo na sprejedu — 250 dinarjev na uro. Ostanek pa plača sis socialnega skrbstva.

Na nedavnem posvetu so že oblikovali posebni koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo delegati Doma starejših občanov, Centra za socialno delo, Zdravstvenega doma Bežigrad, Zveze društev upokoencev, Zveza združenih borcev NOV, svet za socialno politiko pri OK SZDL, občinski odbor Rdečega križa in Zveza prijateljev mladine. Nosilec aktivnosti na tem področju pa bo Dom starejših občanov. Koordinacijski odbor, ki ga vodi Cirila Tomšič iz Doma starejših občanov, bo v kratkem pripravil program dela, skrbel pa bo tudi za zagotovitev organizacijskih in kadrovskih pogojev za decembrski začetek izvajanja pomoči in nege na domu.

VIDA PETROVIČ

V spomin

Dr. FRANCE ŠKERL - BREGAR

23. oktobra smo na viškem pokopališču pokopali našega posavskega rojaka iz Stožic dr. Franceta Škerla, upokojenega znanstvenega svetnika Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Za lani umrlim prof. Simonom Lenarčičem smo izgubili še enega našega aktivista OF nosilca Partizanske spomencice 1941, uglednega zgodovinarja NOB in borca za svobodo. Za njim žalujejo odbor Medvojnega akta OF mesta heroja Ljubljane, odbor MAOF rajona Ježica, zgodovinarji, ljubljansko Posavje in naša herojska Ljubljana.

Naš France je bil ustanovni član rajonskega odbora OF na Ježici, organizator OF v Stožicah v Ljubljani in v nekdajnjem Katoliškem prosvetnem društvu na Ježici. Že v študentskih letih ga je vzpodbudilo k delu delavskega gibanja in socialna struktura prebivalcev nekdajnje ježenske občine. Bil je vzgleden mentor predvojnne in medvojnne mladine v Katoliškem prosvetnem društvu in širšem okolju.

Zadnja leta pred vojno je bil gimnazijski profesor v Mariboru, odkoder je moral po nacistični okupaciji bežati v Ljubljano. Že zgodaj v letu 1941, po ustanovitvi OF slovenskega naroda je postal organizator upora, graditelj OF in širokega gibanja v boju proti okupatorjem in domačim izdajalcem. V letu 1942 se je kot partizan in aktivist na jesen oglašil s posebnim pismom Posavcem katolicanom, v boju z opozorilom proti beli gardi in njenim oboroženim formacijam. Ciklostirano pismo je poslal iz Polhograjskih Dolomitov, kjer je delal pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte. To pismo so naši aktivisti organizirano razdelili med prizadete, simpatizerje OF in naše člane. To je bil prvi organiziran način obveščanja v boju z belo gardo.

Ponosni smo na svojega rojaka, borca proti klerofašizmu že pred vojno, velikega aktivista OF, uglednega zgodovinarja NOB in raziskovalca, ki je s pisano besedo tudi kot urednik Slovenskega poročevalca med vojno krepil zavest v boju proti okupatorjem in bolj pravično socialistično samoupravno družbo. Kot zgodovinar in poznavalec razmer v domačem kraju nam je po vojni veliko pomagal pri pisanju Kronike in letos izšli knjigi Ljubljansko Posavje v ljudski revoluciji. Rad je zabujal na naše proslave, konference in tovariška srečanja tudi zadnja leta, ko ga je ovirala bolezen. Bil je ponosen, delaven človek, humanist, ki ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Odbor MAOF Ježica

Obvestilo invalidom

Bliža se konec koledarskega leta. Prosimo, da poravnate svoje obveznosti, to je: plačate članarino za leto 1985. Uradne ure so vsak torek od 16. do 18. ure na Vojkovičevi 1.

DRUŠTVO INVALIDOV BEŽIGRAD